

1

УВОД

Република Србија је потписница Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода од 2004. године. Ова Конвенција је потписана у Риму 04. новембра 1950. на основу Универзалне декларације о људским правима Генералне скупштине УН, проглашене 10. децембра 1948. године. Земље потписнице су на тај начин потврдиле изнова своју дубоку веру у оне основне слободе које су темељ правде и мира у свету и које се најбоље одржавају стварном политичком демократијом с једне стране и заједничким схватањем и поштовањем људских права од којих они зависе с друге стране.¹

С обзиром да је Конвенцијом у члану 1. установљена обавеза страна уговорница да свакоме у својој надлежности јемче права и слободе утврђена истом, тако је и Србија као земља чланица Савета Европе и потписник Конвенције дужна да свакоме у њеној надлежности обезбеди поштовање зајемчених људских права.

Република Србија је своје обавезе у примени ове Конвенције озбиљно схватила, и у свој највиши правни акт – Устав – уградила гаранције за поштовање готово свих права и слобода по-

1 Преамбула Европске конвенције

јединца која су утврђена Конвенцијом, тако да се остваривање истих у Србији врши на основу Устава, али и на основу ове Конвенције која као ратификовани међународни споразум има једнаку правну снагу.

Међутим, суочавајући се са свим изазовима модерног друштва, држава Србија на свом развојном путу и поред стремљења демократским вредностима наилази на препреке у овире свог система које утичу на пуну примену Европске конвенције и стварну имплементацију њених вредности.

Прихватајући чињеницу да ни много напредније земље нису у потпуности успеле да обезбеде поштовање свих зајемчених права појединца, те да је у том смислу пракса Европског суда за људска права од непроцењивог значаја за даљи развој друштва, пракса овог Суда у поступцима који су вођени против Србије, и у којима су донете пресуде, указује да постоји значајан напредак у поштовању људских права, па тиме и у примени Европске конвенције. Ово се односи како на пресуде у којима је утврђена повреда права а нарочито на оне у којима је утврђено да повреда нема, јер су оне најбољи путоказ за правац у којем наше друштво треба да се развија.

Такође, посебан значај за напредак реформе и убрзања рада српског правосуђа имају оне пресуде овог Суда које се односе на његов рад и оцењују његову ефикасност, а које могу постати водичи за остваривање владавине права у нашој замљи.

Од када је држава Србија ратификовала Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода 03. марта 2004. године до краја 2015. године, Европски суд за људска права је изрекао у односу на Србију 132 пресуде и 456 одлука о прихватаљивости представки.²

2 The AIRE Centre, 2016. Практика Европског суда за људска права у односу на Србију